

sparekasse er det almindeligvis saaledes, at man vælger en meget stor Bestyrelse, undertiden op til en hel Snes Medlemmer . . . (*Fogtmann*: Det er galt!) . . . Ja, det er netop der, at Galskaben ligger. Denne Bestyrelse vælger saa af sin Midte en Formand, som meget ofte er baade Kasserer, Bogholder og Regnskabsfører, og han møder saa paa hvert eneste Sparekassemøde, medens Bestyrelsens øvrige Medlemmer skiftes til et Par Stykker eller tre at møde en Dag ad Gangen. Følgen heraf bliver, at disse Bestyrelsesmedlemmer vide lidet om, hvad der er foregaaet den paagældende Dag, men vide intet som helst om, hvad der er foregaaet paa de Dage, hvor de ikke have været til Stede. Følgen heraf bliver atter, at den eneste af den talrige Bestyrelse, som egentlig ved Besked med Sparekassens Status og Virksomhed, er selve den enevældige Formand. Det er nu endda ikke det værste, men i en saadan Sogne-sparekasse er der kun Møde med Kontortid en eller to, højst tre Gange om Maaneden, eller naar det kommer meget højt, en Gang om Ugen, men paa alle de mellemiggende Dage kommer Folk til Formanden, og han sidder ganske ene og afgør en hel Mængde Forretninger. Han modtager Indskud til Sparekassen, Renter og Afdrag af Laanene, han udbetaler Penge til dem, der komme og hæve Penge, han laaner ligefrem Penge ud paa Gældsbreve. Alle saadanne udentings Forretninger skriver han saa op i Protokollerne, hvor de skulle være, og paa næste Møde er det altsammen indført i Protokollerne saaledes, at det ser ud, som om det var foregaaet paa det paagældende Sparekassemøde. Han afgiver sin Beretning til de Mænd, som ere til Stede den Dag, og de tro Formanden paa hans Ord: som en ærlig Mand eller ogsaa paa de skriftlige Optegnelser, han har, fordi en saadan Sparekasseformand er altid en Mand, der nyder alles Agtelse og uindskrænkede Tillid. Det er nemlig en Grundbetingelse for, at han overhovedet kan faa denne Bestilling og overhovedet kan udføre den Slags Bedragerier. Naar et saadant Sparekassebedrageri er blevet opdaget, pleje Folk at undre sig derover: Hvem skulde have troet det om: den Mand, han nød jo alles Agtelse! Men det er, som sagt, ikke noget at undre sig over, nej, hvis han ikke havde haft denne Agtelse og saa kunde gøre det, vilde jeg tage Hatten af for ham.

Det er disse udentings Forretninger, der ere Roden til Ondet, det er der, at alle disse Bedragerier blive udførte, og det er

det Forhold, der skal forandres. Jeg skal nu sige, hvordan Forholdene ere ordnede i den Sparekasse, vi have, nemlig Adsløv-Mesing Sparekasse. Det er kun en lille Sparekasse, vi ere fem Bestyrelsesmedlemmer, og vi møde alle fem hver eneste Dag. Enhver af os har sin Bestilling. Jeg f. Eks. fører den ene Dag Kassebogen, et andet Medlem fører Indskuds- og Udlaansbogen, et tredje har alle Gældsbreve under sig og noterer paa dem, et fjerde fører en lille Kontrolbog, og en femte er Kasserer. Men denne sidste er ikke Kasserer mere end paa selve Møderne, han har ikke mere Ansvar for eller Adgang til Kassen end de andre Medlemmer, han forestaar den Dag blot Ind- og Udbetalingen. Naar Forretningerne ere sluttede, gøres Dagens Regnskab op, Kassebeholdningen tælles, og man efterser, om den stemmer med Overskuddet, som er kommet den Dag, om Indtægt og Udgift stemme, og det skrives op i Protokollen. Derefter bliver Protokollen, Kassen, Gældsbrevene og det hele lukket ind i Pengeskabet, i Pengekassen, som slet ikke staar hos noget af Bestyrelsens Medlemmer, den staar i en Stue et helt andet Sted i Byen, og der ere ogsaa Nøglerne opbevarede til selve Kassen. Det første, man saa gør ved næste Sparekassemøde, er at tælle Kassebeholdningen og se, om den stemmer med Beholdningen, hvormed man sidst sluttede. Paa den Maade kan intet enkelt Medlem komme til at udøve Bedrageri; skal Kassen bedrages, maa det ske af Medlemmer i Fællesskab. Naar man indrettede Bestyrelsen saaledes i alle Sparekasser, at der ikke er flere Medlemmer, end der møder hver eneste Dag, og hver har sin Beskæftigelse, og naar man saa forbød alle Udentingsforretninger, forbød Bestyrelsesmedlemmer at foretage Ind- og Udbetalinger paa Kassens Vegne udenfor de reglementerede Kontortider, saa kunde den Slags Bedragerier slet ikke udføres. Men jeg ved godt, at dette Forbud vil blive vanskeligt at faa overholdt, fordi Folk have en forunderlig Lyst til at gaa til Formanden for at afgøre med ham privat, personlig deres Mellemværende med Kassen i Stedet for at møde paa de egentlige Sparekassedage i Kontortiden. Det er det eneste virksomme Middel til at forhindre Bedragerier, og Interessenterne og hvem, der have med Kassen at gøre, maa saa finde sig i de Ulemper, der kunne være forbundne dermed. I hvert Fald maatte det efter min Mening bestemt paabydes, at de Mænd, der afgøre saadanne Forretninger ved Kassen med Formanden udenfor de